מכרו תורה לא יקחו ספרים ספרים לא יקחו

מטפחות מטפחות לא יקחו תיבה תיבה לא

יקחו בית הכנסת בית הכנסת לא יקחו את הרחוב וכן במותריהן: גבו בני העיר

שמכרו רחובה של עיר אמר רבה בר בר

חגה אמר רבי יוחנן זו דברי ר' מנחם בר יוםי סתומתאה אבל חכ"א *הרחוב אין בו

משום קדושה ור' מנחם בר יוםי מאי מעמיה

הואיל והעם מתפללין בו בתעניות ובמעמדות

ורבנן ההוא אקראי בעלמא: בית הכנסת

לוקחין תיבה: אמר רבי שמואל בר נחמני

א"ר יונתן ילא שנו אלא בית הכנסת של

כפרים אבל בית הכנסת של כרכין כיון

דמעלמא אתו ליה לא מצו מזבני ליה

דהות ליה דרבים אמר רב אשי יהאי בי

כנישתא דמתא מחסיא אף על גב דמעלמא

אתו לה כיון דאדעתא דידי קאתו אי בעינא

מובנינא לה מיתיבי יא"ר יהודה מעשה

בבית הכנסת של מורסיים שהיה בירושלים

שמכרוה לרבי אליעזר ועשה בה כל צרכיו

והא התם דכרכים הוה ההיא בי כנישתא

זומי הוה ואינהו עבדוה מיתיבי בבית ארץ

אחוזתכם סיאחוזתכם מיטמא בנגעים ואין

ירושלים מיממא בנגעים אמר רבי יהודה אני

לא שמעתי אלא מקום מקדש בלבד הא

בתי כנסיות ובתי מדרשות מיטמאין אמאי

הא דכרכין הוו אימא א"ר יהודה אני לא

שמעתי אלא מקום מקודש בלבד במאי

קמיפלגי ת"ק סבר מהלא נתחלקה ירושלים

לשבטים ורבי יהודה סבר נתחלקה ירושלים

לשבמים ובפלוגתא דהני תנאי דתניא סמה

היה בחלקו של יהודה הר הבית הלשכות

והעזרות ומה היה בחלקו של בנימין אולם

והיכל ובית קדשי הקדשים ורצועה היתה

יוצאת מחלקו של יהודה ונכנסת בחלקו של

בנימין ובה מזבח בנוי והיה בנימין הצדיק מצמער עליה בכל יום

לבולעה שנאמר 2חופף עליו כל היום ®לפיכך זכה בנימין ונעשה אושפיזכן לשכינה מוהאי תנא סבר לא נתחלקה ירושלים לשבמים

דתניא יואין משכירים בתים בירושלים מפני שאינן שלהן ר"א י(בר

צדוק) אומר אף לא מטות לפיכך עורות קדשים בעלי אושפיזין נוטלין אותן

בזרוע אמר אביי ש"מ אורח ארעא למישבק אינש גולפא ומשכא באושפיזיה

אמר רבא ילא שנו אלא שלא מכרו שבעה מובי העיר במעמד

אנשי העיר אבל מכרו שבעה מובי העיר במעמד אנשי העיר אפילו

ב א מיי׳ פי״ל מהל׳ מפלה

הלכה כא טוש"ע א"ח סיי קנד ס"א: ג ב מייי שם הלי טו טוש"ע

שם פי קנג פעיף ז: ג [מיי שם הלכה יע טוש"ע

שס]: שס]: ד ד מיי' פי"ד מהל' טומאת

נועת הכנה ית ופיין מהלכות בית הבחירה הלכה יד: ה ה מיי׳ שם ופ״ט מהל' רוצח הלכה ד: ו מיי׳ פ״ז מהלכות בית

הבחירה הל' יד:

ז ז מיי פייא מהלכות תפלה הלכה יז טוש"ע אייח סיי קנג סעיף ז:

תורה אור השלם

בִּי תָבֹאוּ אֶל אֶרֶץ בְּנַעַן
אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לְכֶם לַאֲחָנָה

אָקוּרְנָנֵע צָרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ וְנְתָתִּי נָנֵע צָרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ אַקוֹתְרָבם: ויקרא יד לד

רָבְּטֵּוֹז צְּלָי בּיֵן הַיּוֹם וּבֵין בְּתַפֶּיוֹ שָׁכֵן: דברים לג יב

גליון הש"ם

רש"י ד"ה תוספתא ובמעמדות וכו'. ונמעמדות לא גרסינן נחי הרמנ"ן נ"ב

דף עז ד"ה אין אותיות כתב דאשגירות לישנא הוא ולאו

חוליו דף מ ע"ב חד"ה מטלית.

לחלין לף מ ע"ב מד"ה מסלמו. ע"ז דף ז ע"ב מד"ה רבן: שם ד"ה לא שנו כו' ובהכ"ג בחשיבותו. מצואר דס"ל לרש"י דכלאו מעמד אנשי העיר

אין מורידין דמים מקדושתן וגם הבהכ"נ בחשיבותו

וגם הטכל ל מושיבועו ובמעמד אנשי העיר בהכ"ינ והדמים יוצאים לחולין ותמוה לי מזה דברי רש"י לקמן כז

ע"ב ד"ה ורבנן וכו' דכיון דשהיל דמי ומעלה להו

לשקינ לתי ומענה נהו בקדושה וכו' וממ"נ אם במכרו במעמד אנשי העיר לא לריך

הדמים

נהטנות הדמים בקדושה ואעפ״כ הלוקח מה דבעי עביד דהא בהכ״נ יולא לחולין והמעות מותר אפי׳ למישתי בי׳ שכרא ובלא מעמד אנשי

העיר אף אם מעלין הדמים בקדושה מ"מ הבהכ"נ

בקדושתה קאי וצע"ג:

להעלות

בהדושה

לְבִנְיָמִן אָמַר יִדִיד 2. לְבִנְיָמִן אָמַר יְדִיד יְיָ יִשְׁבֹּן לָבֶטַח עָלָיו חֹפֵף עָלָיו כָּל

לרעת הלכה יא

ב"ק פב:, ג) [סוטה מה:], ד" יומא יב. זבחים נג: קיח:, ד) וימא יב. זבחים נג: קיח:, ד) [ע" סוטה לז.], ו) [שנאמר

יובין כתפיו שכן כל"ל וכן הול להדיל הגיי ביומי ובזבחי"], 1) [תוס' מ"ש פ"ל], 1) [בתוספתל איתא בר'

שמעווז. ע) בס"ח: מוספת.

שתעון), של בהדיא במנחות לנו. ו) [וכן אימא בהדיא במנחות לנו. ויליף דמעלין מאת מחתות החטאים וכוי ודלא מורידין יליף מויקם משה את המשכן וכוי

וע"ם בפרש"י ול"ע וכו בשבת

ועים בפוטיאי ד"ה מעלין בקדם כא: כתב רש"י ד"ה מעלין בקדם ואין מורידין מקראי ילפינן לה במנחות פרק שתי הלחס], ל) [מענית כו:], ל) [מענית כו:],

מ) ולמיר של ראש הממחדו מ) [נעיר שנ רחש המעמד],
נדף נג:], מ) [ע"ב], ע) לח מפליג המס ור"ל למסקנא דהתם החילוק הוא בין אית ביה בית

דירה או לא ודכפרים ודכרכים

שוה לכ"ע ועי׳ במהרש"ח,

הגהות הב״ח

רגילים ללכת שם להתפלל אף על פי שאין נותנים כלום

מורידים דכתיב את מחתות החטאים האלה בנפשותם ועשו אותם ואינן יכולין למוכרו ועוד יש לפרש כיון שרבים נותנים בבנינו ובשאר לרכיו ובסמוך נמי דקאמר רב אשי יקחו ספרים ספרים לוקחין תורה אבל אם

דאדעתא דידי קאתו היינו ממה שנותנים בו לעשות רלונו:

ואמאי והא דכרכים נינהו. משמע דסבירא ליה למקשן דכיון דלא מיזדבני דאין להן ליטמא בנגעים משום דלא מיקרי אחחתכם וגם לא קרינן ביה אשר לו הבית וקשה דהא בפ"ק דיומא (דף יא.) מחייב ר"מ בית הכנסת של כרכים במוחה וגם מוקי ברייתא דהתם דקאמר דבית הכנסת מיטמא בנגעים כוותיה ועוד קשה אמאי נקט של כרכים דהא (ר"מ) ש לא מפליג התם בין של כרכים לשל כפרים לענין נגעים ומזוזה ויש לומר דודאי המקשן טעה בתרתי חדא דאין חילוק בין כרכים לשל כפרים כדמסיק התם לרבנן דר"מ דהיינו ר' יהודה וגם טעה בהא דאע"ג דלא מיזדבני יש להן ליטמא בנגעים לרבי מאיר:

לחלק בנימין ובה היה מזבח בנוי. קשה להא בפרק איזהו מקומן (זכחים דף נג:) אמר דבקרן דרומית מזרחית לא היה יסוד לפי שלא היה יסוד אלא בחלקו של טורף (ז) בנימין דכתיב בנימין ואב יטרף (בראשית מט) אלמא שכל המזבח בנוי בחלקו של בנימין וי"ל אותו קרן דרומית מזרחית שלא היה בו יסוד שהיה בחלק יהודה על זה היה מלטער בנימין לבולעה כדי שיהא כל המזבח נחלקו: את לא המשות. פירש הר"ר יוסף דסבירא ליה דכיון שהקרקע מקום המטות לא היה מיוחד לבעלים לא היה כח בידם להשכירם שכירות שלם ומכל מקום

למישתא

ורצועה יוצאה מחלק יהודה

מחמת מטלטליהם היו נוטלין נורות הקדשים:

רבינו חננאל

פרק שלישי: **בני העיו** בני העיר שמכרו רחובה של עיר לוקחין בדמים בית הכנסת ובמעמדות יש בה קדושה. אבל חכמים אומרים אקראי אבר תכמים אומויים אקואי בעלמא הוא, הרחוב אין בו משום קדושה. פי׳ דברי ר׳ פלוני סתימתאה, זו המשנה אף על פי שהיא סתם משנה, אינה לר׳ מאיר כדקיימא לן אינה לה מאיר כו קיימא לן סתם משנה ר' מאיר היא, 1) אלא [ל]ר' עקיבא היא אי לר׳ מנחם בר׳ יוסי היא זו המשנה והיא שנוייה סתם. וולא כל דבריהן של חכמים ולא כל דבריהן של חכמים הללו בכל המשנה סתומין הן, אלא המשניות שהזכירום בלבד. [פיסקא] בית הכנסת של כפולם, אבל כנסונ של כרכים לא מזדבנא משום שהיא של רבים. אמר רב אשי כנשתא דמתא מחסיא אע"ג

אפיג לפול לפיל ליא יו לפיל היא המוטא אפיג למישתת דמעלמא קא אתו לה ושל לה ושל הכיל היא כינון דאדעתא דירי אתו אי בעינא מצינא מזביננא לה. וכנסת של טרטיים בירושלים שקנאה רי אלעור בן עוריה הם עשאוה לעצמם ולא מסרוה לרבים, לפיכך מכרוה. וכנסת של כרכין אין מוכרין לפי שאינה שלהן, והתניא (אחותכם) מטמא בנגעים ואין ירושלים מטמאיה בנגעים. אמר ר' יהודה אני לא שמעתי שאין מטמא בנגעים אלא בית המקדש. הא בתי כנסיות דירושלים מיטמאין, אמאי והא דכרכים נינהו. ופרקינן אימא לא שמעתי אלא מקום מקודש ואפילו בתי יותה בתי במשמע. במאי פליגי, תנא קמא סבר לא תחלקה ירושלים לשבטים, ואינה אחתה לפיכך אינה מטמאה. ורי יהודה סבר נתחלקה ואחותם היא, וולתו מקום מקודש. וכי הני תנאי מה היה בחלקו של יהודה הר הבית לשכות ועזרות, מה בחלקו של בנימין כר, האי תנא סבר נתחלקה וחלק ליהודה ובנימין היא. והאי תנא סבר לא נתחלקה, דתניא אין משכירין בחים בירושלם לפי שאינן שלהן כר: אמר אביי שמע מינה דרך ארץ להניח אכסניי לבעל הבית הקנקן שהיה בו היין ושתאו, והעור של כבש ששחט ואכלו. אמר רבא לא שנו, מכרו רחוב לוקחין בדמים בית הכנסת כך וכך וכוי, אלא אם לא מכרו שבעה טובי העיר במעמד אנשי העיר. אבל אם מכרו שבעה טובי העיר במעמד אנשי העיר, אפי׳

לוקחין ספרים. וביאים וכתובים: אבל מכרו סורה כו'. שמעלין ביון דמעלמא קאתו לה. נראה לפרש הכי כיון שרוב בני אדם בקדש ולא מורידין. תוספתאשי מעלין בקדש דכתיב ויקס משה את המשכן (שמות מ) בצלאל עשה ומשה שהיה גדול ממנו הקימו ולא בבנינו מכל מקום כיון דלדעת אותן רבים נעשה חמורה קדושתו

> לפני ה' ויקדשו וגו' (במדבר יו) כיון שהוקדשו הוקדשוי עד כאן: וכן במותריהן. מכרו ספרים ולקחו ממקלת הדמים תורה לא יקחו מן המותר דבר שקדושתו פחותה: גמ' זו דברי ר' מנחם כו'. בהדיח אמרינן בתוספתא דמגילה (פ"ב) דהוא אמרה: הואיל והעם מתפללים בו בתעניות ובמעמדות. כדתנן במסכת תעניות (דף טו.) עברו אלו ולא נענו מוליאין את התיבה לרחובה של עיר. תוספת'ט) ובמעמדות (כ) תנוך) מתכנסין בעריהן וקורין במעשה בראשית ותניא בגמראט אנשי מעמד נכנסין לבית הכנסת ויושבין ארבע תעניות בשבת אפשר בית הכנסת היה להם קבוע ברחובה של עיר ומתכנסין שם המעמד כולו כדרך ששנינו בביכורים (פ"ג משנה ב) כל העיירות שבמעמד מתכנסין מי לעיירות של מעמד ולנין ברחובה של עיר ולא היו נכנסין לבתים ולנין שם והיה הממונה אומר קומו ונעלה ליון אל ה׳ אלהינו הא למדת כינום עיירות ברחוב היתה ואקראי הוי שמעמד (ג) הזה אינו חוזר חלילה עד חלי שנה ובתלמידי רבינו ינחק הלוי מנאתי ° ובמעמדות לא גרסינן ומפרש שלא היתה תפלתן ברחוב עד כחן: חקרחי בעלמח. אינו תדיר: לא שנו. דיכולין למכור בית הכנסת אלא של כפרין: אבל של כרכין. הוה להו בתי כנסיות דרבים והכל בעליהן ואין בני העיר לבדם בעלים להם: עורסיים. [®] לורפי נחושת: ואין ירושלים מטמאה בנגעים. דלאו אחוזה היא כדאמרי׳ לקמן. דסבירא ליה להאי תנא לא נתחלקה ירושלים לשבטים ולא נפלה בגורל לא ליהודה ולא לבנימין: אני לה שמעתי. שלה יהה מיטמה אלה מקום מקדש בלבד משום דבית של קודש הוא וגבי נגעים ובא אשר לו הבית (ויקרא יד) בעינן אבל ירושלים מיטמא בנגעים דסבר נתחלקה לשבטים ואחוזתכם קרינא ליה. קתני מיהת לרבי יהודה דאית ליה נתחלחה לא שנו אלא מקום מקדש אבל בתי כנסיות ובתי מדרשות שבה (ד) כשאר בתי העיר ואע"ג דשל כרך הוא: מקודש. אף בתי כנסיות משמע:

הר הבית. בכניסתו מלד המזרח. כל מה שיש שם פנוי קרוי הר הבית שאין לה שם אחר: והלשלום. שבתוך החיל: והעורום. שלשתן עורת נשים ועורת ישראל הן אחת עשרה אמה שישראל רשאין ליכנס לפנים מן השער ואחריהם ללד מערב לעורת כהנים י"א אמה שבין דריסת רגלי ישראל למובח החילון: ומה היה בחלקו של בנימין אולם והיכל (ה). מלד מערב. עכשיו יותר בנמיים מקום המובח ל"ב אמה ובין האולם והמובח כ"ב אמה שלא פירש של מי הוא חזר ופירש רצועה יוצאה כו' לימדך כאן רצועה זו לבדה ליהודה אבל צפונו של מובח ודרומו ומערבו של בנימין, ובמסכת זבחים⁰ אמרינן שאין ליהודה באותה הרצועה אלא המורחית מקום היסוד ולכך לא היה יסוד למורחו של מובח: והיה בנימין הלדיק. צופה ברוח הקדש שכן עתיד להיות ומצטער עליה: חופף עליו. אדם המצטער חופף ומתחכך בבגדיו. לשון שפשוף כמו נזיר חופף ומפספס (נזיר דף מב.): אושפיזכן. שהיה ארון בחלקו: והאי סנא סבר כו'. והיינו תנאי דאמרן לעיל: אין משלירין. בעלי בחים את בחיהם לעולי רגלים אלא בחנם נותנין להן ונכנסין לחוכן: עורות קדשים. תודה ושלמים שהעורות לבעלים: גולפא. קנקן של חרם שנשתמש בו: ומשלא. אם שחט בהמה: לא שנו. דאין מורידין דמים מקדושתן ובית הכנסת (ו) בחשיבותו עומד אף ביד לוקח דומיא דספרים לוקח בהן ס"ת והלה מנהיג ספרים בהוייתן: אלא שלא מכרו. הטובים ברשות העם. [אבל אם מכרו וכוי] פקעה קדושה מן החפץ ומן הדמים ומותר לעשות מהן כל רצותם. והיינו דבעא מיניה רבינא מרב אשי על תילא דבי כנישתא 🕬 מהו למיזרעה אלמא במכר כל דהו הבית והמעות בקדושתייהו קיימי:

דירסם הכסיסי להק מרגני ישראל והם המופה מתחול משם לנדיליה רבינא מורכ אשי על תילא דבי כנישתא © מהו למין ולמערב בחלקו של בנימין, אלא שבמקום מושב המופה יולאה רצעה מחלקו של יהודה ונכנסה לקרן מורמית דרומית (שם). ורצועה היתה יוצאת מחלקו של יהודה. לדרומו של מובח, שחלקו של יהודה היה במורח, כדמניא מה היה בחלקו של יהודה הר הבית (בכניסתו) והלשכות שבו והעורת, עורת נשים כולה ועורת ישראל שנים ועשרים אמה של מקום דריסת רגלי הסהנים ומקום דריסת רגלי ישראל עורת, נמלא חלקו של יהודה במורח המובח ובצרו לדרום והמובח אוכל בחלקו אמה במורח אלא שלגד קרן מורמית שפונית היה כלה חלק של יהודה, שהיחה אותה את ברחוק מן הקרן אמה והרלוניה היחה יואלה בדרום למובח ונכנסת בחלקו של בנימין, שממקום הדריסה ולמערב היה חלקו של בנימין, אלא שרלועה זו היחה ליהודה באה בחוך חלקו של בנימין בדרומו של מזבח ומזבח אוכל בה אמה, והיא אמה שהיה כניסת היסוד ראוי להיות בה, בדאמר מר (מדות פ"ג מ"א) עלה אמה וכנס אמה זהו יסוד כל חולכ כם מנות, היא תונם שהים כפעם היסור מיה היה להים לל היחדה וכן ממל דרומי לבד אמה סמוך לקרן דרומית מערכים, ולבד אמה סמוך לקרן דרומית מערכים, ולבד אמה סמוך לקרן דרומית מערכים, ולבד אמה סמוך לקרן מתחלים נגם. חופף. כמו מיר חופף ותפספם, דפרוטייר דגרמטייר כלע"א, כאדם התחשב ורואה (שם גד) כלדם המתחם שלינו משיג מאותו (יומא יב.). אושפיוכן לשכינה. שהיה הארון נמוך מחלקו (שם) שבית קדשי הקדשים בנוי במלקו (שוםה לד). והאי תנא. דלקמן, סבר לא נתחלקה. והיינו מנאי (יומא יב.). עורות קדשים. של שלמי חגיגה ושמחה שעולי רגלים שומטין ואומלין שם (שם). גולפא, קנקן של חרס, ומשכא. עור כהמה שהוא שומט ואוכל בכית בעל הכית (שם).

רקועי פחים לפוי למזבח כי הקריבום

(A) במשנה לוקחין ספריס: (C) רש"י ד"ה מוספתל ובמעמדות והא דתנן וכו' לפשר דבית הכנסת וכו' נכנסין לנתים ולמשכים היה נכנסין נפתים רכמשכים היה הממונה כוי לצ"ל ותיבות ולנין שם נמחק ונ"ב פיי כל אנשי העיירות של אנשי מעמד מחכנסין לעיר של ראש המעמד: (ג) בא"ד ואקראי הכא בביכורים דמתכנסיו לעיר של מעמד ולנין ברחובה של עיר המיירי הכא דהיו מתפלליו של מעמה הנקן בנחובם של עיד קמיירי הכא דהיו מתפללין בצבור ברחובה של עיר באותן הימים שהיו לנין שם ואקראי הימים שהיו לנין שם ואקראי בעלמא הוה פעם אחת בשנה נעלותו היה פעם חותו בשם ואפ״ה לר׳ מנחם יש בהן משום קדושה ולא דמי להא דקאמר לקמן בסוף דף כ״ז אי הכי קדשמינהו לכולהו שבילי דנהרדעה דהתם בהתפלל ביחיד בדין כ"ע מודו דחין בו משום קדושה: (ד) ד"ה אני לח וכו' ובתי מדרשות שבה וכו׳ ובתי מדרשות שבה מטמאין כשאר בתי: (ה) ד"ה ומה היה וכו׳ אולם והיכל למת עלטין באחות באחות באחות במתיים מקום הכוצעה אלא קרן מזרחית דרומית מקום היסוד: (ו) ד"ה לא שנו וכו' ובית הכנסת בקדושתו עומד יכו׳ מנהיג ספרים בקדושתז אלא שלא מכרו שבעה הטוביס: (ז) תום' ד"ה ורלועה וכו' של טורף שהוא : בנימין

מוסף רש"י

סתומתאה. עי׳ רש״י לעיל ב.

ונכורות ל. ואין ירושלים מיטמא בנגעים. שחין חחוה מיטמא בגגעים. שחין חחוה להם, קסבר לא נתחלקה לשבט יהודה ובנימין אלא כל השבטין שוין כה (יומא יב.). אני לא מארונה היבוסי גבה הכסף מכל שבט ושבט כדאמרינו נספרי ונשחיטת קדשים (שם). בספרי ונשחיטת קדשים (שם). במאי קמיפלגי. ר' יהודה ורנגן (שם). הר הבית והעזרות. לד המזרחי רוחב הר הבית עזרת ישמת היי לתוב או הפית בולה נשים כולה ועזרת ישראל כולה, ור"א אמה של מקום רגלי דריסת הכהנים להלן מרגלי

ל) נראה דל"ל ולא ר"ע היא אלא לר' מנחם בר"י היא וכו'.